

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС

РІК ЗАСНУВАННЯ
2002
ЛИСТОПАД
Число 11 (203)
КИЇВ 2018

Видання товариства "Чернігівське земляцтво"

Земляцька рада

На початку жовтня після літньої перерви зібралася Рада земляцтва, щоб вирішити поточні питання та спланувати земляцькі справи на найближчий період. Особливої уваги було надано питанню проведення у жовтні-листопаді зборів відділень, скликанню земляцької конференції та затвердження порядку її роботи, передплаті газети "Отчий поріг" на 2019 рік, участі земляцтва у конкурсі культурно-мистецьких проєктів.

Крім того, обговорювалися питання зміни керівника у Ніжинському та Меньському відділеннях, відкриття меморіальної кімнати Героя України Левка Лук'яненка в будинку з Чернігівської області у Національному музеї архітектури і побуту України у Пирогові, відкриття меморіальної дошки Миколі Компанцю у селі Смолин Чернігівського району.

Відкрив засідання голова Ради земляцтва Віктор Ткаченко.

Присутні хвилиною мовчання вшанували земляків, які відійшли у вічність останнім часом. Серед них Борис Степанович Харитонов, Левко Григорович Лук'яненко, Валерій Юрійович Сарана, Віталій Федорович Шевченко та Віталій Андрійович Масол.

В ході обговорення питань вирішено до 1 грудня провести збори відділень, підвести підсумки роботи за 2018 рік, уточнити списки членів відділень, надати плани роботи на 2019 рік та скликати чергову конференцію 14 грудня 2018 року.

Тетяна Літошко, виконавчий директор земляцтва, зазначила, що газета "Отчий поріг" багато років користується популярністю серед численних читачів – земляків не тільки

у Києві та в Чернігівській області, а й в інших регіонах України, що передплата газети "Отчий поріг" почалася і офіс земляцтва надаватиме допомогу у вирішенні цього питання. Микола Халимоненко, видавець газети, наголосив, що ми зробимо все, що від нас залежить, щоб газета і далі видавалася, незважаючи на ріст цін на витратні матеріали.

Одним із робочих моментів засідання було повідомлення про те, що земляцтво отримало грант Українського культурного фонду на виконання проєкту "ЗНАТИ, БЕРЕГТИ, ЛЮБИТИ", в рамках якого будуть проведені ряд культурних заходів у музеях Чернігівської області – у Бобровицькому, Борзнянському, Коропському, Ріпкинському та Чернігівському районах.

Віктор Ткаченко представив членам Ради та запрошеним новообраного голову Ніжинського відділення Олександра Харченка, повідомив про згоду Станіслава Довгого бути очільником Меньського, а Віктора Кузуба – Коропського відділення.

Обговорюючи питання про відкриття меморіальної кімнати Левка Лук'яненка та меморіальної дошки Миколі Компанцю, Олександр Пухкал запропонував, щоб земляцтво долучилося до участі в роботі щодо створення пантеону слави видатних особистостей Чернігівщини.

В ході засідання Володимир Йовенко передав Віктору Ткаченку книгу Катерини Кузьменко-Лісовенко "Загублена придніпровська цивілізація. Історія. Людські долі".

Заступник голови Прилуцького відділення Микола Гордієнко ознайомив з останніми досягненнями колективу та попросив Раду земляцтва відзначити тих, хто доклав зусиль і надав матеріальну допомогу при упорядкуванні могили Василя Горленка. Для офісу земляцтва Микола Павлович передав годинник від Прилуцького відділення.

Ганна СКРИПКА
Фото автора

До уваги земляків!

Загальні збори Чернігівського земляцтва відбудуться 11 січня 2019 року у приміщенні Міжнародного виставкового центру за адресою: м. Київ, Броварський проспект, 15, павільйон 3-С.

Не вмирає душа наша, не вмирає воля.

Тарас ШЕВЧЕНКО

У ЛИСТОПАДІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ.

ХУДОБЕЦЬ Михайло Якович – 80-ліття. Народився 17 листопада 1938 року в с. Жадове Семенівського р-ну. Все життя присвятив розвитку нафтової індустрії в Томській області. Був головою профкому, секретарем Томського обкому профспілки нафтовиків. Засновник Томського відділення Чернігівського земляцтва. Член Спілки журналістів Російської Федерації. Автор багатьох досліджень про українців у Росії. Відзначений трьома урядовими нагородами і ювілейними медалями. Почесний нафтовик Російської Федерації.

ФІНЬ Іван Якович – 80-ліття. Народився 26 листопада 1938 року в с. Сиволож Борзнянського р-ну. Був співробітником Служби безпеки України. Ветеран військової служби, полковник запасу. Відзначений багатьма державними нагородами України.

САЛІЙ Іван Миколайович – 75-річчя. Народився 2 листопада 1943 року в с. Іржавець Ічнянського р-ну. Обирався народним депутатом Верховної Ради України I та III скликань, обіймав посаду голови Київської міської держадміністрації, представника Президента України в Києві. З 2009 року голова Комітету підприємців-виробників будівельних матеріалів та виробів при Торгово-промисловій палаті України. Заслужений працівник транспорту України.

УСТІЧ Тамара Миколаївна – 75-річчя. Народилася 13 листопада 1943 року в с. Парафіївка Ічнянського р-ну. Працювала старшою медсестрою Київського міського центру репродуктивної пренатальної медицини. Захоплюється вишивкою, плетивом. Ветеран праці.

СИВАК Микола Васильович – 70-річчя. Народився 3 листопада 1948 року в с. Оленівка Борзнянського р-ну. Працював перекладачем з німецької та англійської мов Департаменту зовнішньоекономічної діяльності Національного банку України. Нині працює в університеті банківської справи НБУ. Автор "Нового великого німецько-українського економічного словника".

ЖИЛА Анатолій Іванович – 70-річчя. Народився 7 листопада 1948 року в с. Курінь Бахмацького р-ну.

ЛИТВИНЕНКО Володимир Петрович – 70-річчя. Народився 7 листопада 1948 року в с. Радківка Прилуцького р-ну. Головний художник, художник-графік видавництва "Педагогічна преса" Міністерства освіти і науки України, член Національної спілки журналістів України.

ЛОПАТЮК Ольга Миколаївна – 70-річчя. Народилася 14 листопада 1948 року в Ніжині. Працювала начальником відділу кадрів КП "Київпастранс".

ВАРЕНИК Микола Петрович – 70-річчя. Народився 15 листопада 1948 року в с. Жовтнєве Коропського р-ну. Директор ТОВ "Соя-Україна". Член спілки селекціонерів України.

РЕКУНОВ Михайло Олексійович – 70-річчя. Народився 16 листопада 1948 року в Чернігові. Член Національної спілки журналістів України.

ЧЕКАЛЮК Віктор Степанович – 70-річчя. Народився 16 листопада 1948 року в Донецьку (мати родом із села Перелюб Корюківського р-ну).

СЕВАСТЬЯНОВ Михайло Васильович – 70-річчя. Народився 21 листопада 1948 року в с. Городище Коропського р-ну. Працював начальником відділу у Міністерстві економіки.

ДАВИДОВИЧ Василь Васильович – 70-річчя. Народився 25 листопада 1948 року в Козельці. Працював на

керівних посадах у Державній службі автомобільних доріг України. Почесний дорожник України.

БРОВКО Федір Михайлович – 70-річчя. Народився 27 листопада 1948 року в Носівці. Завідувач кафедри лісовідновлення та лісорозведення в Національному університеті біоресурсів і природокористування України, доктор сільськогосподарських наук, професор. Підготував понад 150 друкованих наукових праць з поновлення лісів України. Нагороджений срібною медаллю ВДНГ СРСР, "Відмінник лісового господарства України".

ТЕЛЕГІН Михайло Миколайович – 65-річчя. Народився 3 листопада 1953 року в с. Красне Бахмацького р-ну. Начальник відділу в ІПКК НАДУ при Президентові України.

ІГНАТЕНКО Микола Андрійович – 65-річчя. Народився 10 листопада 1953 року в с. Іваниця Ічнянського р-ну. Полковник податкової міліції у відставці.

ПРИМА Анатолій Васильович – 65-річчя.

Народився 10 листопада 1953 року в Ічні. Доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини Національного медичного університету ім. Богомольця, к.м.н. Учасник ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

ДОНЕЦЬ Лідія Василівна – 65-річчя. Народилася 17 листопада 1953 року в с. Петрівка Прилуцького р-ну. Учасниця народного ансамблю "Світлиця" Оболонського р-ну Києва.

ХОМЕНКО Наталія Федорівна – 65-річчя. Народилася 23 листопада 1953 року в Прилуках. Головний фахівець генеральної дирекції з обслуговування іноземних представництв дирекції "Інпредкадри".

БІЖОВЕЦЬ Микола Іванович – 65-річчя.

Народився 27 листопада 1953 року в с. Кудрівка Сосницького р-ну. Редактор газети "Вісті Сосниччини".

ПЕТРИК Федір Вікторович – 60-річчя. Народився 2 листопада 1958 року в с. Яхнівка Ніжинського р-ну. Водій.

ПОЛОЗ Михайло Петрович – 60-річчя. Народився 8 листопада 1958 року в с. Жовтнєве Менського р-ну.

ІВАЩИК Дмитро Степанович – 60-річчя. Народився 1 листопада 1958 року на Волині. За фахом інженер-механік і практичний психолог. Працював заступником голови колгоспу, вчителем школи в с. Змітнів Сосницького р-ну. Нині – Змітнівський сільський голова.

СОКИРКО Ніна Миколаївна – 60-річчя. Народилася 4 листопада 1958 року в с. Кобижча Бобровицького р-ну. Працювала головним спеціалістом відділу протоколу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

КАМІНСЬКА Ганна Іванівна – 60-річчя. Народилася 12 листопада 1958 року в с. Авдіївка Сосницького р-ну. Працює лікарем-лаборантом в НДІ отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка АМН України.

КОРЖ Наталія Миколаївна – 60-річчя. Народилася 17 листопада 1958 року в с. Пальчики Бахмацького р-ну. Працювала вчителем української мови і літератури в середній школі № 56 м. Харкова, учителем, заступником директора, директором у школах Ріпкинського району. З 2001 року працює директором Ріпкинської гімназії ім. Софії Русової. Відмінник освіти України, заслужений працівник освіти України.

ХАРЧЕНКО Ганна Анатоліївна – 55-річчя. Народилася 20 листопада 1963 року в с. Мурав'ї Новгород-Сіверського р-ну. Реквізитор у Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка.

Дорогі земляки!

Рада ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім доброго здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного добротворства в ім'я рідної землі.

Урочиста хода та барвисте ярмарково-концертне дійство – такою була погожа вереснева субота у Варві, бо з нагоди 75-річчя вигнання нацистів з Варвинщини та Дня селища тут розгорнулося традиційне святкування, Перекопівський ярмарок і фольклорний фестиваль "Бода-фест".

З особливим щемом у серці приймали варвинці представників сучасного воїнства у колоні учасників АТО-ООС. За час бойових дій на Сході 153 варвинці мусили стати на захист України, 30 – відзначені бойовими нагородами. У святкову і скорботну миті завжди згадуємо покійних воїнів В'ячеслава Носенка, Олександра Потія, Віктора Мельника, Олега Прудяка, Ігора Козленка.

Вітаючи присутніх, голова об'єднаної громади Валентина Саверська-Лиховша зазначила, що нині непрості часи, бо на Сході України вже п'ятий рік йде війна, котра виснажує державу.

Голова селища вручила відзнаки відомому варвинцю, професору Володимиру Горбатенку, котрому нещодавно рішенням

сесії місцевої ради присвоєно звання "Почесний громадянин Варви".

З вітальним словом до земляків звернулися Володимир Горбатенко – від імені Чернігівського земляцтва і наукової спільноти, та Андрій Хіміч – олімпійський чемпіон з греблі, котрий, мешкаючи на Черкащині, і у поважному віці охоче відвідує рідну йому Варвинщину.

А далі на місцевому співочому полі розгорнулася фестивалювальна програма другого районного "Бода-фесту". Порадували гостей свята чудовими виступами фольклорні колективи сіл району і аматори селищної сцени: народні ансамблі "Антонівчанка" з Антонівки, "Мрія" з Гнідинців, "Берегиня" з Озерян, "Горицвіт" Варвинського БК, аматорські вокальні ансамблі Леляківського СБК, "Горлиця" з Брагинців, "Надвечір'я" та "Варин" із селища, Калиновицький ансамбль народних музик "Веселухи",

У козацькій Варві

юні танцюристи з Журавського дитячого хореографічного колективу "Веселка". Вихованці хореографа Ярини Семенченко – учні двох селищних ліцеїв, вразили глядачів масштабним й надихаючим патріотичним флешмобом.

А поряд з концертною вирували виставкова і ярмаркова локації.

Не менш людно було і біля яток із ярмарковими смаколиками.

На Перекопівському ярмарку можна було прикупити барвисту вишиванку чи теплі вовняні гуцульські капці, плодів саджанці і сортову картоплю тощо, адже ятки з промисловим крамом, дарами саду-городу теж примостилися поряд.

Дітвора та молодь продовжили святкування у "Казковому містечку". Тут центром дитячо-юнацької творчості для них було підготовлено ігротеку, а молодь розважалася на дискотеці. Вечірне небо святкової Варви осяяв феєрверк.

Щира, родинна атмосфера святкування, творчість земляків – це не просто перепочинок кожному варвинцю серед робочих буднів, це новий імпульс, аби жити й працювати з устремлінням у майбутнє, єднатися у святкові миті і у спільній діяльності, вірити у краще.

Євгенія ЗИМА

До уваги передплатників!

Якщо ви хочете і далі перебувати у вирі земляцьких подій, стежити за життям на Сіверській землі, а то й виступати з розповідями про добрі справи нашого колективу та його людей, – передплачуйте газету "Отчий поріг".

Передплату для себе та друзів, навчальних закладів і громадських організацій можна здійснити у будь-якому поштовому відділенні. Індекс газети 37630.

Зміни у відділенні

12 жовтня відбулися збори земляків Менського відділення. На превеликий жаль, через хворобу не зміг бути присутнім на зборах керівник відділення Микола Ткач, який очолював відділення земляцтва з 2001 року.

Учасники зборів висловили щиру вдячність Миколі Ткачу за його багаторічну плідну громадську роботу та побажали йому скорішого одужання.

Згадали учасники зборів земляків з Менщини, які відійшли у вічність: Івана Корбача, Миколу Поду, Андрія Кочура, Ніну Розстальну, Олексія Довгого.

Головою відділення одноголосно обрано відомого вченого Станіслава Довгого. Він заслужений діяч науки і техніки України, доктор фізико-математичних наук, професор, академік, член президії НАН України, автор понад 200 наукових праць, багатьох монографій, підручників і навчальних посібників. Мала планета у Всесвіті № 12189 названа

його ім'ям. Крім іншого, Станіслав Олексійович син відомого українського поета Олексія Довгого (родом з села Городище). Цікава деталь – на посаду керівника Менського відділення Миколу Ткача рекомендував Олексій Довгий, а тепер наступником Миколи Ткача став його син Станіслав.

На зборах був присутній голова Чернігівського земляцтва Віктор Ткаченко, який і представив Станіслава Олексійовича. Посміхаючись, Віктор Вікторович сказав, що ніколи й не думав, що буде керівником академіка.

Микола БУКАТИЙ

Здається, того дня й тепле по-літньому сонце зійшло над древнім Ніжином раніше. Ще б пак – тисячі містян та гостей з багатьох куточків України зібралися на традиційний Покровський ярмарок.

Новітня історія його вкладається в 26 років, але ж вулиці зачарованого міста могли розказати, що ще 376 літ тому вони чули голоси святкових людей, які теж уміли після важких літніх та осінніх трудів відвести душу, вдарити лихом об землю, завести гуртом безсмертну українську пісню, а то й причаститися запашною медовухою. Часи міняються, але молодильний дух віків тримає народ на рівні світових партитур.

На три дні все активне життя міста змістилося в центр. Цього разу керівництво вирішило розмежувати ярмаркові заходи з Днем захисника України. Хоча виділило для цього три дні, а не з десяток, як було двісті років назад. Та й сановитих купців заморських не було видно ні в торгових рядах, ні на місці культурних ристалищ. Зате в день відкриття на центральній площі ім. І. Франка звільна походжали й середньовічні рицарі з мечами, й козаки з шаблями, до яких, як ознака нашого тривожного сьогодення, долучилися й воїни сучасної армії-захисниці в польових одностроях. Та всьому тон задавали щебетливі діти у вишиванках, від яких аж земля переливалася кольорами. Тож, незважаючи на нелегкі часи, в місті панував дух народного братання, дух оптимізму.

У визначений час на імпровізовану сцену запросили цілу групу поважних гостей. А вже з глибини площі заколивав величезний образ Святої Покрови, який несли дужі козаки. То настоятель Покровської церкви отець Михайло Якубів щедро кропив люд святою водою. Не оминув увагою і сцену, мовивши урочисто:

– Хай усім буде Боже благословення!

З людським благословенням до земляків звернувся міський голова Анатолій Лінник.

– Для ніжинців це свято особливе, проводимо його вже понад 260 років.

Молодильний дух віків

Це наша славна традиція, яка переходить із покоління в покоління. Тож бажаю всім доброї настрою, щоб усім запам'яталося воно, як колись і нашим попередникам. Оголошую ярмарок відкритим.

Лунко вдарили в небо оркестрові ритми, піднялися на сцену красиві дівчата з традиційним хлібом-сіллю. І куштували його зворушені почесні гості, і весело танцювали на площі дітки.

З вітальним словом звернулися до ніжинців народний депутат України Олександр Кодола, котрий подякував організаторам свята та підприємцям і народним майстрам, коротку промову виголосив і заступник голови ОДА Сергій Сергієнко.

Тепло відреагувала площа на появу біля мікрофона голови Ради нашого чернігівського столичного земляцтва Віктора Ткаченка.

– Вельмишановні земляки, – почав

промовець. – Приємно передати вам вітання від столичного земляцтва. Воно об'єднує кілька тисяч тих, кого доля закинула в Київ. Багато серед них і ніжинців, які люблять свою малу батьківщину. Тож бажаю всім вам добра!

До промовця приєднався новий керівник Ніжинського земляцького відділення Олександр Харченко, якому особливо зворушливо було мовити слово перед ніжинцями:

– Вітаю всіх вас, земляки. Ви зберігаєте давні традиції. Ніжинці – це козацький рід, якому нема переводу. І ми в столиці робимо все для того, щоб підтримати вас. Так, нещодавно провели велопробіг і зібрали кошти на придбання для вашої лікарні електрокардіографа. Тож дозвольте вручити вам сертифікат на нього.

А ще ми запросили на свої кошти відому співачку Аллу Кудлай, яка буде тішити вас на вечірньому концерті.

Оплесками зустріла площа В. Ткаченка та О. Харченка, коли вони передали документ міському голові.

Тепло приймали ніжинці і столичних земляків Миколу В'ялого та Михайла Гриценка.

Виступали представники славного приморського Ізмаїла, де базується бронекатер "Ніжин", музейні працівники. А керівник благодійного фонду передав меру від радикальної партії О. Ляшка ключі від новенької машини швидкої допомоги. Так що столичні чернігівці прибули не з порожніми руками.

Допізна лунали над містом урочисті мелодії, славлячи людей, які роблять усе, щоб слава про Ніжин, як центр туризму, ішла у віки.

Валерій КИЧКО
Фото автора

22 вересня відсвяткувати день народження рідного міста та 75-ту річницю визволення нашого краю від нацистських загарбників зібралися сотні бобровичан і гостей. Варто відзначити, що цьогорічне свято пройшло яскраво та різноманітно, створивши незабутню атмосферу радості та святковості, і було наймасовішим за останніх кілька років.

Осіння веселка

Відкрити свято випала честь Народному танцювальному колективу "Ярославна". А потім ведуча Людмила Луценко запрошувала до вітального слова голову райдержадміністрації Василя Кучерину, депутата Верховної Ради Олега Дмитренка, міського голову Тетяну Ковчежнюк, заступника голови обласної ради Арсена Дідура, голову районної ради Володимира Ляховенка. Усі виступаючі дякували мешканцям міста й району за невтомну, самовіддану працю заради розвитку і процвітання рідного краю, ветеранам, людям старшого покоління за те, що вибороли для нас свободу і незалежність. Висловили сподівання на якнайшвидше закінчення бойових дій на сході нашої країни, а також від щирого серця побажали всім міцного здоров'я, добробуту і, звичайно ж, мирного неба.

Вже традиційно для містян підготували низку заходів та розваг. На центральній площі розмістилися різноманітні композиції сільських громад, підприємств і установ міста, творчі

Нікого не залишив байдужим виступ Національного президентського духового оркестру під керівництвом Івана Москаленка. Присутні могли насолодитися виступом талановитих дітей

циркової студії с. Макошине Менського району. Упродовж усього дня на танцювальному майданчику міського парку лунали дзвінки дитячі голоси, заворожували яскравими костюмами та запальними ритмами дитячі танцювальні колективи, проводився майстер-клас для дітей. Організатором цього дійства був колектив Центру дитячої творчості. Традиційно розігрувалася святкова лотерея Незалежні комісії визначили, на їх думку, найкращі, найгостинніші старостинські округи.

майстерні, продовольчий і промисловий ярмарки, що розтягнулися вулицею Незалежності. А ще можна було поспілкуватися "Кавою від мера".

У Будинку культури була розміщена виставка етнічної вишивки. Матусь і татусів запрошували взяти участь у конкурсі дитячих візочків. Цілий день для дітей працювали атракціони, батуті, гірки, а також було багато солодошів і смачної їжі.

Переможцями в конкурсах стали: "Вироби з картоплі" – громади Марківців, Старої Басані, Рудьківки, центральна районна бібліотека. "Господарі – українець і українка" – громади Ярославки, Пісок. Фруктово-овочеві та квіткові композиції – Озеряни, школа мистецтв, ЗДО "Сонечко", ЗЗСО І-ІІІ ст. №1, Сухиня. Виставка автентичних виробів – Свидовець, Горбачі. Вироби народних умільців – Н. Сергієнко, Л. Трихліб.

Святкування завершилося святковою дискотекою на центральній площі, яку підготували професійні Ді-джеї з Києва та парадом байкерів.

На всіх чекала концертно-розважальна програма, насичена розмаїттям талантів як місцевих артистів, так і гостей свята.

Марія ГЕРАСИМЕНКО

ТЕПЛО

Вже стало доброю традицією, коли кожного року прилучани з Києва, об'єднані у Чернігівському земляцтві, відвідують рідне славетне місто.

рідного краю

До складу делегації ввійшло 30 членів земляцтва: Петро Медвідь, Алла Поплавська, Юлія Тесленко, Олександр Коваленко, Микола Соловійов, Ганна Дудка-Лесік, Людмила Ковальчук, Роксана Кірик з донькою Оксаною, Григорій Івашенко, Марія Саричева та інші. У самих Прилуках на нас чекали Євгенія Макаренко, Анатолій Куліш та Микола Поета, які прибули туди раніше.

За доброю традицією, як завжди, зупинилися на межі Київської та Чернігівської областей, згадали тих, хто пішов з життя цього року: Бориса Харитонова та Володимира Шинкаренка.

Обговорили щоденні справи, привітали очільника делегації Миколу Гордієнка з 65-річчям з дня народження, пошкодували, що з нами немає нашого поважного отамана – Павла Кривоноса.

Дорогою мали можливість подивитися відеофільм про відкриття влітку меморіальної дошки нашому славетному земляку, Герою України – Олегу Міхнюку.

А ось і Прилуки. Перед очима знайомі вулиці і провулки, омиті дощем. Душа наповнюється радістю, а серце стукає, як в дитинстві. Збираємось біля будинку міської ради. Місто заповнили народні мелодії, радісний гамір та яскравий колорит.

Цього року прилучани та гості міста

приймають вже 17-й Воздвиженський ярмарок. Відкриттю ярмарку передувала зустріч-запрошення "Прилуки вітають гостей дорогих", що розгорнулася на перехресті вулиць Київської, Юрія Коптева та Незалежності.

Далі рушили на Центральну площу міста. Розпочалося урочисте відкриття, яке провів секретар Прилуцької міської ради Анатолій Шамрай.

Перед громадою та гостями виступили заступник голови Прилуцької районної ради Наталія Єгорова, голова Чернігівської обласної територіальної організації радикальної партії Олега Ляшка Олег Авер'янов.

Та найбільше нам сподобались теплі відгуки про рідне місто та Прилуцький край Миколи Гордієнка, якому було надано слово від імені представників Чернігівського земляцтва.

Далі почалась урочиста церемонія вручення кращим прилучанам почесних відзнак "Гордість міста" з нагоди відзначення Дня міста Прилуки. Потім відвідали молодіжний флешмоб "Барвіста Україна" з рушниками та прапорами.

А чого ж тільки не пропонували народні умільці! Гончарні і ковані вироби, ювелірні прикраси і вишиванки, меблі з лози і витвори з дерева; чимало майстрів демонстрували свої уміння на очах у прилучан та гостей міста. Під час

прогулянок метушливим, але радісним натовпом можна було скуштувати силусиленну усіялих наїдків, послухати милу душі українську пісню, подивитись виступи аматорських та професійних художніх колективів.

Серед них був жіночий ансамбль української пісні під керівництвом нашої активістки Надії Карпової.

Часу не вистачало, а нам вже треба було збиратися на урочистий прийом для обговорення подальшої спільної роботи земляцтва та міської громади. На добру пам'ять від земляків ми отримали запашний коровай та подарували від імені Чернігівського земляцтва годинник із зображенням гербів Чернігова, Прилуцького, Срібнянського та Талалаївського районів, що був виконаний на наше замовлення спеціально з цієї нагоди.

У рамках поїздки ми відвідали Густинський монастир. Нам пощастило побувати на святих місцях, поставити свічки, побачити настоятельницю Густинського монастирю ігуменю Віру, яка готувалась до дня пам'яті святих мучениць Віри, Надії, Любові.

Нам все вдалось! Незважаючи на хмари та дощ, поверталися до Києва задоволеними та щасливими з думкою в серці про рідну землю.

Людмила ТИМОФІЄВА

На сторожі

Наша Сіверська сторона рясна на величні пам'ятки історії. Мало яка ціла країна може похвалитися таким духовним багатством. Ті ж неповторні розкопки Мезинської культури що значать для людства. Практично в кожному районі є або донині збережені архітектурні шедеври як церковного, так і ужиткового призначення, або унікальні оази садово-паркової культури. Та й сама природа не має рівних у світі за багатством флори і фауни. Годі перерахувати бодай основні сіверські святині.

УКРАЇНСЬКИЙ
КУЛЬТУРНИЙ
ФОНД

ми стоять на варті України численні міста й села з неймовірно цікавими музеями, де застиг в артефактах сам час, тому й віриться в незнищенність нашого духовно високого народу.

Наше земляцтво знову виявилось відповідальним перед запитами часу. Дбаючи й раніше про збереження духовності рідної Сіверщини (а підтвердженням цього є бодай десять унікальних календарів та інші видання), ми відгукнулися на заклик поважного Фонду й включилися в роботу за музейною програмою. Для старту обрали п'ять унікальних історико-краєзнавчих форпостів, серед яких літописний Любеч, казковий Седнів, Тичинині Піски, Саєнкова Борзна та історична Коропщина. Віриться, що будуть цікаві публікації про них на сторінках періодики, з'являться краєзнавчі фільми, можливо, хтось із пошуківців натрапить на ще невідомі матеріали з історії та сучасного життя не тільки обраних земляцтвом куточків нашої чудової сторони, а й десятків інших. Ми завжди будемо раді побачити подібні дослідження на сторінках нашої земляцької газети. Це й буде наша реальна участь у роботі молодого громадського культурного Фонду. Наші святині – нам берігти!

СВЯТИНЬ

І за всім цим багатством стоять покоління людей, що не тільки зберегли свій край, свою малу батьківщину, а й передали патріотичну естафету нам, нині сущим на землі. І як же гірко стає на душі, коли всихають джерела пам'яті, коли за дрібними побутовими клопотами забувається таке святе поняття, як неповторна Україна – край героїчних воїнів і хлібодарів, зодчих і мислителів. Нелегко їй нині, навіть здобувши – через стільки століть! – юридичну державну незалежність. Нелегко нашим пересічним людям, яким найбільше дошкуляють реформативні процеси. Та це не значить, що ми повинні забувати вічну істину: крім шматка хліба, тримає на світі людину й рідне слово, й знання свого минулого, й порятований чи новозведений собор, тримає на рівні високого неба пам'ять про свій родовід.

І в цьому плані задумки нещодавно створеного Українського культурного фонду під керівництвом дружини Президента України Марини Порошенко воістину неперебутні для модерного державотворення. Адже нація без власної історії, духовності приречена на небуття. Це давно зрозуміли високорозвинені країни світу, це повинні пам'ятати й ми – нащадки великої європейської Київської Русі.

Як і кожне нове формування, цей Фонд також шукає шляхи розбудови української культури за допомогою залучення найширшого кола дослідників нашої історії та духовності. А їх у нас ще чимало серед свідомої інтелігенції. Я пересвідчився в цьому під час підготовки краєзнавчого дослідження "Сіверські скрижалі". Якби не наробок

учителів, бібліотекарів, що десятками років збирали по крапельі факти з

життя міст і сіл Чернігівщини, якби не високу душею наші земляки, ми б давно вже жили як у первозданній пустелі. Тому такими святими й беззахисни-

Леонід ГОРЛАЧ,
поет, лауреат Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка

Навіщо ми приходимо у цей світ? Задля якої мети? Що гартує наш характер і волю? Що дає наснагу у хвилини сумнівів? Осінь спонукає до цих роздумів, бо осінь – пора підсумків. З осені ми оглядаємося в минуле...

Про що думає наш земляк із Семенівщини, військовий прокурор, державний радник юстиції, дійсний член Міжнародної кадрової академії, почесний працівник прокуратури України Анатолій Володимирович Зайцев?

НА КРИЛАХ ЧЕСТІ І СОВІСТІ

Восени – а точніше 30 жовтня 1938 року – в селі Машевому Семенівського району народився жвавий хлопчик з доброю посмішкою в очах.

Духовна краса матері, невтомної трудівниці Марії Ілліни, і надзвичайна сила волі батька Володимира Кузьмича, його любов до Вітчизни, яку під час Другої світової війни він захищав у морській піхоті, міцно сплелися в характері Анатолія, назавжди закарбувалися в його проникливих очах, чесних і відкритих словах, мудрих і старанно продуманих вчинках, в красі розуму і серця.

Анатолій Зайцев – людина добра, красива і відкрита. Писати про таких людей легко і важко. Легко і приємно тому, що образ подібної особистості своєю глибиною і неповторністю дає натхнення, а важко через те, що відчуваєш величезну відповідальність, усвідомлюючи, що пишеш про того, хто все життя вірно служив Вітчизні, хто своїм інтелектом і силою волі допомагав людям, відстоюючи їх права і справедливість на юридичній ниві.

– Для сільського хлопчика не було іншого шляху, аніж робити себе само-

му, – каже Анатолій Володимирович. – Батько з матір'ю дали мені головне – життя. Від них я успадкував здатність працювати цілодобово, поважати будь-яку працю і людей, які не бояться труднощів, вболівають за Україну...

Чим більше я спілкувався з генералом юстиції Зайцевим, тим глибше відчував його рідкісну особливість – здатність добре чути людей, їх біль і радість, відчувати себе їх частинкою і працювати для їх блага так, як працював би для власного. Ці його людські і професійні якості яскраво проявилися в роботі слідчого по закінченні юридичного факультету на початку сімдесятих років, спочатку в Запоріжжі, а потім у військовій прокуратурі на Далекому Сході.

У книзі "В ім'я закону" зафіксовані найбільш цікаві епізоди роботи молодого слідчого у боротьбі зі злочинністю і зловживаннях владою, за правопорядок і законність у Збройних Силах тодішнього Союзу.

Запам'ятався такий випадок, коли прокурор дав молодому слідчому кілька карних справ, у тому числі й

справу про пожежу в авіагарнізоні. Необхідно було відпрацювати версію умисного підпалу, на що орієнтував і прокурор, пообіцявши не відволікати на інші справи. Але вже наступного дня Анатолію Зайцеву прийшлося розслідувати потрійне вбивство, яке скоїв рядовий у караулі, після чого втік зі зброєю в руках в густо населену місцевість, де міг накоїти біди. І тут слідчий проявив неабиякий талант у розшуку вбивці. Допомогли природна здібність до аналізу фактів, обставин і матеріалів, уміння логічно і безпомилково робити на їх основі висновки. Анатолій Зайцев буквально днями і ночував у кабінеті, вивчаючи свідчення очевидців злочину, зустрічався з друзями втікача, організував його пошуки з міліцією. І це принесло добрі результати, вбивцю вдалося затримати і передати до суду.

Запам'ятався й такий випадок, який закінчився поздоровчими листівками від засудженого. Тоді А. Зайцеву довелося розслідувати справу по звинуваченню начальника фінансової частини у незакон-

них операціях з метою наживи. Фінансист настільки хитро все обставив, що слідчому прийшлося досконально розбиратися в обліку військової частини, вивчати десятки службових документів. І нарешті – знайти і довести, де і в який спосіб привласнив кошти начальник. Поступово слідчому вдалося звести "дебіт з кредитом", а щоб довести вину вмілого крадія, залишилося тільки знайти матеріальні цінності, бо у своїй квартирі офіцер К. їх не тримав. Тож Анатолій Зайцев через деякий час навідався до його тещі, де і були знайдені золоті прикраси та інші цінності спритного фінансиста. Тож тому довелося змінити військовий однострій на ватянку. Та хоч як не дивно, але впродовж кількох років той надсилав Зайцеву поздоровчі листівки до свят, віддаючи в такий спосіб належне його професіоналізму.

Суворий, але справедливий – така однозначна думка тих, хто працював поряд з Анатолієм Зайцевим, хто відбував після його розслідувань покарання. А ще говорять про його унікальну здатність створювати своєрідні фільтри на шляху порушників закону і цим попереджати злочини. Тож не диво, що талановитого слідчого в кінці 70-х років запросили працювати у військовій прокуратурі. Спершу у Москві, потім він попросився в Україну, служив у Дніпропетровську, Києві і за кордоном. І скрізь обіймав високі посади – прокурора танкової армії, заступника прокурора Київського військового округу і Центральної групи військ в Чехословаччині.

Куди б не закидала його прокурорська доля, скрізь Анатолій Володимирович проявляв себе, як сказано в його службовій атестації, працюючим, грамотним, ретельним юристом.

А від себе хотів би додати, що мене при зустрічах вражає його прагнення всупереч силам зла творити добро, допомагати людям. Він дбає, щоб Україна жила в серці кожного, аби кожен з нас дбав про торжество Закону. Саме ці риси його характеру, великий юридичний досвід і покликали Анатолія Володимировича після звільнення у запас не відпочивати спокійно на дачі під Києвом, а напружено працювати в Генеральній прокуратурі України. Як свідчать його високі звання і нагороди, державний радник юстиції своїм досвідом добре послужив розбудові Української правової держави.

У згадуваній вище книзі "В ім'я закону" колеги розповідають, як активно і професійно діяв Анатолій Володимирович на посаді першого заступника начальника управління нагляду за додержанням законів у Збройних силах України та оборонній промисловості. Уже під час першого відрядження в Севастополь під час перевірки інформації про порушення законності на Чорноморському флоті, де високі посадовці створювали різні комерційні структури для продажу військового майна і техніки, використовуючи морську транспортну авіацію. Результати перевірки були представлені вищому командуванню

При зустрічах вражає його прагнення всупереч силам зла творити добро, допомагати людям. Він дбає, щоб Україна жила в серці кожного, аби кожен з нас дбав про торжество Закону.

ЗС України, після чого кілька офіцерів були звільнені з високих посад. Дісталось й тим командирам, які притиснули підлеглих, що прийняли присягу на вірність Україні.

Колеги Анатолія Володимировича із захопленням розповідають на сторінках книги, як вчилися у нього тонкощів слідчої і прокурорської роботи, як він, уже немолода людина, зумів зберегти молодечий запал, повагу до людей, любов до своєї професії. Скільки місць служби довелося змінити, скільки подій пережити, а скільки людей врятувати від біди!

– Я щасливий, що мати подарувала мені життя на славетній Чернігівській землі, – ділиться роздумами Анатолій Володимирович. – Щасливий, що все життя віддав професії юриста, що давало мені можливість захищати права людей.

Доля подарувала мені щастя працювати і спілкуватися з мудрими і добрими людьми. Це мої колеги з Головного управління військових прокуратур Петро Никифорович Мірошников, військовий прокурор Василь Георгійович Новиков та багато інших.

Сонячним сяйвом світилися очі Анатолія Володимировича, коли він розповідав про свою родину – вірну і надійну дружину Валентину Дмитрівну, особливо про сина Валерія та Олега, які теж стали юристами і гідно продовжують справу батька. Радують дідуся і внуки Діма та Андрійко, що теж мріють плідно працювати на юридичній ниві. А нива ця заколосилася на рідній Чернігівській землі.

– Земляцтво для мене – це рідний дім, – з гордістю говорить Анатолій Володимирович. – Тут я черпаю сили, набираюсь наснаги і любові, щоб вірно служити Україні. Тож стараюся частіше бувати у Семенівці, щоб зустрітися із земляками.

Про одну з поїздок до рідного міста із активістами Семенівського відділення він разом із Сергієм Максименком розповів на сторінках часопису "Отчий поріг". Це були не просто зустрічі за святковим столом, а конкретна допомога трударям села, пенсіонерам і молоді. З особливим інтересом в школах юні семенівці слухали слово свого знаменитого земляка Анатолія Зайцева. Бо йому було що розповісти. Все його життя від дитинства в мальовничому селі Машеве до високих кабінетів у Генеральній прокуратурі України є яскравим прикладом честі і чистої совісті, вірного служіння Закону й людям.

Петро МЕДВІДЬ,
заслужений журналіст
України

5 жовтня в Борзні за спільної ініціативи Всеукраїнської Спілки ветеранів війни, районного відділення Української Спілки воїнів-інтернаціоналістів, райдержадміністрації, районної федерації футболу та за підтримки народного депутата України Валерія Давиденка і Борзнянського відділення Чернігівського земляцтва відбувся одинадцятий районний турнір з міні-футболу серед школярів 5–9 класів "Шурави", присвячений пам'яті Героя України Олега Міхнюка, загиблих в Афганістані та зоні АТО воїнів, Дню захисника України.

Пам'яті героїв

У цьогорічних змаганнях взяли участь 4 сільські команди – із Степанівки, Малої Загорівки, Хорошого Озера та Шаповалівки.

Перед початком турніру юних футболістів привітали голова Борзнянської районної державної адміністрації Віра Проскура, заступник голови Ради Всеукраїнської Спілки ветеранів війни В'ячеслав Грежук, голова Борзнянського районного відділення УСВА Валерій Молотов, голова Борзнянського відділення товариства "Чернігівське земляцтво" у Києві Володимир Леміш. Вітаючи учасників змагань Віра Проскура побажала хлопцям і дівчатам яскравої гри, впевненості у власних силах, гарного настрою та вручила капітанам команд солодкі подарунки від фабрики печива "Борзна".

Звертаючись до присутніх, В'ячеслав Грежук наголосив на важливості проведення подібних заходів,

які утверджують здоровий спосіб життя та сприяють патріотичному вихованню молодого покоління. Він подякував голові районної державної адміністрації Вірі Проскурі за активну співпрацю з організаціями ветеранів війни та військової служби, вагомий особистий внесок у вирішення питань соціального захисту ветеранів, збереження пам'яті загиблих воїнів та патріотичного виховання молоді на кращих традиціях захисників Вітчизни і вручив їй Подяку від імені Президії Всеукраїнської Спілки ветеранів війни, яка об'єднує чотири покоління українських комбатантів.

У подальшому виступили Валерій Молотов та Володимир Леміш, які побажали хлопцям і дівчатам яскравої гри, впевненості у власних силах, успіхів їхнім командам.

Кожна команда, що брала участь у змаганні, складалася з восьми гравців (шість юнаків та дві дівчини),

а на полі грали лише п'ять хлопців та дівчина.

Змагання промайнули ніби одна мить. Юні футболісти нічим не поступалися в азарті й майстерності своїм іменитим кумирам, котрі виступають за провідні вітчизняні та зарубіжні клуби.

І голи вболівальники побачили на будь-який смак. Старалися й дівчата довести, що футбол не тільки хлопча-ча гра.

У фінальному поєдинку зійшлися команди Хорошеозерської та Степанівської ЗОШ І–ІІІ ст.

За результатами змагань місця розподілилися наступним чином:

1 місце – команда Хорошеозерської ЗОШ І–ІІІ ст.,

2 місце – Степанівської ЗОШ І–ІІІ ст.,

3 місце – Шаповалівської ЗОШ І–ІІІ ст.,

4 місце – Малозагорівської ЗОШ І–ІІІ ст.

Переможці змагань отримали кубок, а призери – медалі, дипломи, вимпели.

По завершенню змагань для усіх учасників заходу був гарячий обід, який традиційно організувало Борзнянське відділення Чернігівського земляцтва.

Сергій КУДІН

Древня і свята Чернігівщина відзначається своєю багатою історією. Нещодавно група носівчан у складі голови нашого відділення Чернігівського земляцтва Григорія Шкребеля, Євгена і Тетяни Бондарчуків, В'ячеслава Михайлишина, Віктора Черненка, Григорія Рябегіна, Андрія та Вікторії Сеників, Олексія Сизончика і Степана Якименка відвідала гетьманську столицю Батурин і меморіал героям Крут. Маршрут поїздки був обраний у зв'язу з 310-ю річницею Батуринської трагедії та 100-ю річницею битви під Крутами. Серед інших ці пам'ятні події визначили перебіг подальшої долі України, стали підвалинами її незалежності.

ПОДОРОЖ у минуле

Перебуваючи в цитаделі Батуринської фортеці, що на високому березі річки Сейм, відчуваш незламний дух її оборонців (козаків, сердюків, цивільних мешканців). Лише через зраду прилуцького полковника Івана Носа 10 листопада 1708 року фортеця була здобута військом армії Московського царства. Жахаєшся наслідком взяття фортифікаційного укріплення: жертвами погрому 13 листопада стали до 7 тисяч військовиків і майже стільки ж мирних батуриців, загарбниками були пограбовані й спалені православні храми гетьманської столиці. 20-тисячний Батурин перетворився на згарище, від крові страчених людей Сейм став червоною згорьованою річкою. Носівчани у смутку схилили голови й поклали квіти до підніжжя пам'ятника-хреста трагічно загиблим батурицям.

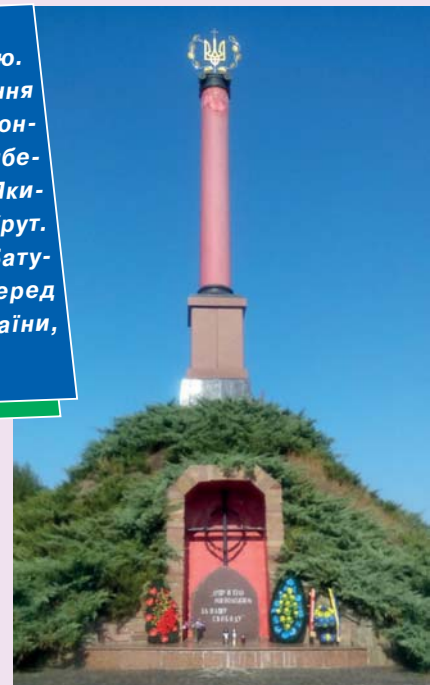
Зайшовши до Свято-Воскресенського храму в Батурині, помолилися й поставили свічки за упокій душі останнього гетьмана Війська Запорозького Кирила Розумовського, який останні 9 років прожив у Батурині та похований у цьому ним же зведеному величю храмі. Цьогоріч 18 березня громадськістю відзначено 290 років від дня народження Кирила Розумовського, який в тогочасних імперських умовах відновив у 1750 році гетьманство. За свого 14-річного правління зумів домогтися, щоб Україна не воювала, не було ніяких вторгнень на її територію, Київ став підпорядкованим

українському гетьману, а значна частина російських військ покинула територію України. Граф і генерал-фельдмаршал Кирило Григорович провів судову і військову реформи, багато зробив для розвитку української торгівлі, промисловості

й освіти, прагнув створити в Батурині університет європейського зразка.

Знаходячись на місці легендарного бою під Крутами, носівчани поклали квіти до підніжжя монумента у вигляді кургану з червоною колоною, увінчаною золотим тризубом. У ніші кургану на тлі кольору пролітої молоді крові, розміщений залізний хрест з терновим вінком, а під ним на скрижалі висічено "...душу й тіло ми положим за нашу свободу". Саме так і вчинив 29 січня 1918 року у 5-годинному бою проти майже 4-тисячного підрозділу російської Червоної гвардії загін київських студентів і козаків

"Вільного козацтва", що загалом нараховував близько чотирьох сотень молодих вояків. Своєю жертвністю оборонці української державності призупинили ворога, руйнуючи за собою при відступі колії й мости. Тож російське радянське військо втратило боєздатність на чотири дні, що дало змогу українській делегації укласти Брест-Литовський мирний договір, який врятував українську молоду державу. Земляки також оглянули музейну експозицію меморіального комплексу "Пам'яті героїв Крут", яка складається з 5-ти залів-вагонів, що стилізовані під вагони тих часів.

Подорож до Батурина й Крут породила в душах усвідомлення тернистого шляху до справжньої свободи і незалежності, готовність покласти своє життя на вівтар оборони, зміцнення й процвітання нової України. Як і сто років назад, саме в наш час, виявляючи мужність і героїзм, боронять українську землю за велінням серця справжні молоді патріоти зі зброєю в руках на східних рубежах Української Держави з одвічним ворогом-сусідом, який, як і впродовж віків, веде неоголошену війну та який у різних явних і прихованих формах протидіє європейському поступу України, прагне зруйнувати європейський і світовий порядок, мирне співіснування вільних країн.

В'ячеслав МИХАЙЛИШИН,
заступник голови
Носівського відділення

У ніч з 8-го на 9-е жовтня мене розбудила дружина і якимось неприродно і навіть розгублено сказала: "Прокидайся! Та скоріше! Чуєш? Якись підозрілі вибухи". Я спросоння заспокоїв її, що то, певно, грім, але вона категорично заперечила: "Я теж спочатку думала, що то гроза, але чому ж тоді здригається земля".

Я підхопився, вийшов у коридор і через вікно побачив червоно-фіолетову заграву, яка вирувала величезними клубками різнокольорового вогню на тому місці, де розташоване селище Дружба, поруч якого знаходиться арсенал військових боєприпасів.

ЛИХО на Ічнянщині

Ті вибухи нагадали мені трагічні вересневі дні 1941 р., коли фашистські літаки бомбили Ічню. І ми ховалися в бомбосховищі, яке самотужки викопали поблизу хати. А таке гігантське полум'я я уже теж бачив у вересні 1943 р., коли гітлерівці тікали з Ічні і на спирт-заводі підпалили величезну цистерну.

Мої згадки і роздуми перервав телефонний дзвінок, я почув голос мого сусіда-ровесника Миколи Кабана:

– Куме, сталася біда! Ти ж знаєш, що ми живемо на пороховій бочці. Нас довго щадив Бог. І таки дійшла черга до Дружби. Так що треба негайно тікати з Ічні.

Ми з дружиною спішно зібрали документи та на перший випадок необхідні речі і десь о 3 год. 30 хв. ночі залишили хату.

А коли нашою вулицею проходили мимо районного Будинку культури, чулася безладна кононада, пролунав такий потужний вибух, що здригнулася земля. А з вікон фойє посипалось скло і повітряною хвилею у мене ледве не зірвало картуза.

Ми бачили, що у напрямку Парафіївки їхало чимало різного транспорту. І лише поодинокі автівки їхали на Ніжин. На площі поблизу Воскресенської церкви зупинилася автівка, з неї вийшли чоловік та жінка з маленькою дитиною на руках. Ми підійшли до них, і я попросив підвезти нас до

Парафіївки. Але чоловік і жінка на мигах показали, що вони глухі, лише дитя щось нам говорило. Канонада не стихала і від вибухів здригалася земля. Тоді я теж показав на мигах, що нам усім треба негайно тікати з міста. Чоловік, мабуть, зрозумів і на знак згоди відкрив задні двері автівки, куди сіли жінки. І ми відразу поїхали.

Коли за містом виїхали на трасу, побачили, що в напрямку Парафіївки їхало чимало різного транспорту. Обганяли ми одиниці і навіть зграйки велосипедистів. Догнали тракторний мотоблок, за кермом якого був батько, а мати з трьома дітками на купі речей сиділи в причепі. Деякі сім'ї йшли пішки, тримаючи в руках валізи. Багато людей залишили свої будівлі і тікали подалі від вибухів.

Дивився я на живий людський потік. І згадалися мені гіркі роки Другої світової війни. Адже у дитинстві я вже бачив таке, коли у 1941 р. тисячі людей тікали від гітлерівців і колони біженців нескінченними потоками день і ніч рухались на Схід. Ті трагічні картини назавжди закарбувалися в моїй пам'яті. І ось несподівано через 77 років мені знову довелося пережити таке лихоліття.

Коли ми приїхали в Парафіївку, в центрі селища поблизу автостанції стояло чимало різного транспорту і було вельми багато людей.

Ми дізналися, що штаб евакуації

знаходиться в приміщенні школи. Біля школи нас побачив директор Національного історико-культурного заповідника "Качанівка" Володимир Буренко. Він запропонував нам поселитися в Качанівці. І коли я погодився, Володимир Борисович по мобільному зателефонував лісничому заповідника Сергію Юрченку, щоб він відвіз нас і поселив. Коли Сергій Миколайович приїхав, у машині була його дружина Віра Федорівна. Вона пояснила нам, що в Качанівці ще не опалюється, отже, там нам буде незатишно і запропонувала зупинитись у них вдома.

Дві доби ми жили в їхній хаті. Господарі були вельми гостинні і настільки турботливі і уважні, що нам здавалося, ніби ми живемо у близьких родичів. А коли вибухи стали стихати і ми почули, що ічнянці повертаються у свої домівки, теж стали збиратися у дорогу.

Коли ми були в Парафіївці, по мобільних телефонах спілкувалися з сім'єю мого брата Анатолія. Виявилось, що він з синами та невістками, онукою та правнуком евакуювались до Ніжина, де їх прихистили родини Сергія Харченка та Ніни Мірошниченко. А коли брат повернувся додому, розповідав, що у Ніжині настільки широко і добре приймали евакуйованих, що чимало ніжинців виходили до автобусів, які прибували з Ічні, і запрошували потерпілих до

своїх квартир. Щедро надавали гуманітарну допомогу, а в магазинах майже безкоштовно відпускали продукти харчування.

Багато ічнянців розповідали: коли сталася біда і розпочалася канонада, налякані вибухом містяни поспішали на площу ім. Т. Шевченка, де знаходиться адміністративне приміщення районної влади. І бачили, як виконуюча обов'язки районної державної адміністрації Валентина Рябчун, голова районної ради Григорій Герасименко та голова міської ради Оксана Андріанова разом із своїми службовцями організували евакуацію населення, яке проживало в зоні ураження із 38 населених пунктів і в радіусі 16 км від смт. Дружба. Для евакуації потерпілих були задіяні шкільні автобуси, а підприємці, власники перевізних засобів з розумінням відгукнулись на людську біду і надавали свій транспорт. Таким чином терміново вдалось вивезти 12,5 тис. людей, 2 тис. потерпілих вивезли в межах району до Парафіївки, Івангорода, Крупичполя, Припутнів і майже 1000 до Прилук і більше 300 до Ніжина.

У Ічнянській центральній районній лікарні на цей час перебувало 163 хворих і 26 у госпісі. І коли сталася біда, медперсонал за 2 години евакуював до Парафіївки 77 хворих, решта пішла додому лікуватися амбулаторно. 20 чоловік відправили з госпіса до Парафіївки, 6 у Крупичпільський будинок ветеранів. Слід згадати, що 2 "швидкі допомоги" ще раніше райвійськкомат послав в АТО, де їх пошкодили, залишилося 4 машини, одна з яких потребує капремонта, тож треба поповнити автопарк.

Заступник голови обласної державної адміністрації Сергій Сергієнко очолив оперативний штаб по ліквідації біди.

Голова Ічнянської районної ради Григорій Герасименко згодом розповідав, що як тільки сталося лихо, йому з Києва зателефонував голова Ічнянського відділення товариства "Чернігівське земляцтво" Микола Вощевський і разом з братом Валерієм запропонували надати гуманітарну допомогу потерпілим. І домоглися з власницею Прилуцького хлібзаводу Людмилою Супруненко про стабільну доставку хлібопродуктів в Ічню. Затим брати Вощев-

ські направили нам машину з продуктами харчування та предметами першої необхідності.

На лихо, що спіткало Ічнянщину, відгукнулись багато людей та підприємців з Ічнянщини. А наш земляк, син поета Григорія Ковалю, Надзвичайний і Повноважний посол України в королівстві Марокко Ярослав Коваль по інтернету прислав такого листа: "Дуже переживаю за Ічнянщину і сподіваюся, що наслідки нещастя можна буде з часом подолати. Підкажіть, будь ласка, на який рахунок можна переказати кошти на відбудову. Уявляю, які у вас тепер дні і ночі, і бажаю вам і всім ічнянцям мужності й витривалості". З повагою, Я. Коваль, м. Рабат.

На звернення про допомогу відгукнулось чимало земляків та підприємств і організацій Києва, зокрема: ТОВ "Міжнародний виставковий центр" (Віктор Ткаченко); профспілкова організація Генеральної дирекції з обслуговування іноземних предс-

тавництв (Валентина Михайлова); Київська торгово-промислова палата (Микола Засульський) та Прилуцьке (Павло Кривонос); Куликівське (Борис Чуян); Носівське (Григорій Шкребель); молодіжне відділення Чернігівського земляцтва (Валерій Демченко). Зібрані теплі речі, продукти харчування, медикаменти, одноразовий посуд відправлені постраждалим.

У Ічні на площі ім. Т. Шевченка працювала польова кухня, яку за підтримки нардепа Володимира Давиденка ініціювали місцеві активісти, атівці та волонтери. Окрім того, помічники В. Давиденка привезли 900 банок тушонки, 1500 буханок хліба, цукор і розвозили продукти в села району та в пункти евакуації.

Представники Червоного Хреста завезли медикаменти, а партія "Батьківщина" – одяг та продукти. Варто згадати, що з усіх районів Чернігівщини та багатьох регіонів України надходила гуманітарна допомога.

На день пожежі на складах знаходилося 69,5 тис. тонн боєприпасів. З початку було 5 осередків загорання, але 1 відразу загасили пожежним танком, який був на військовій базі.

Боєприпаси навколо арсеналу розліталися у радіусі 16 км. При гасінні пожежі діяло 5 пожежних танків, 178 одиниць різної техніки, 2 літаки, які здійснили 32 скиди води загалом 256 т, діяло 702 рятувальники.

Сапери, які прибули з багатьох куточків України, вже зібрали 1700 боєприпасів, але очищення території триватиме до 15 грудня 2018 р.

За даними попередніх обстежень, в 11 селах району повністю зруйновано 4 будинки, пошкоджено – 99, найбільше постраждали жителі Август-

тівки: саме тут повністю зруйновано 4 будинки і 43 будівлі пошкоджено, у Дзюбівці зазнали руйнувань 24 будівлі, у Воронівці – 10, у Гмирянці і Лучковці – по 6, Тишківці та в Монастирищі – по 3, Сезьках, Ольшані, Грабові та Городні – по 1.

Поступово життя в районі налагоджується. На ліквідацію наслідків надзвичайної ситуації виділено 100 млн. гривень та державних коштів ще немає, але на порозі зима і люди самотужки або завдяки допомозі небайдужим українцям відбудовуються.

Вочевидь, у біді пізнаються люди та перевіряються на згуртованість і взаємодопомогу.

Станіслав МАРИНЧИК,
письменник,
м. Ічня

СЛАВА повертається

Через 55 років після смерті роїщанина, учасника Української революції 1917–1921 рр. поручика М.Л. Зінченка, якого бурхливі події тих часів закинули до Словацької землі, відбулося відновлення історичної справедливості.

До його могили, яка знаходиться в м. Дубниця над Вагом, було покладено вінок з жовто-блакитною стрічкою та словами подяки: "Поручику М.Л. Зінченку від с. Роїща та України". Також старшині армії Української Народної Республіки були віддані військові почесні.

Відбулася зустріч з Адольфом Кобелею, автором статті про життя Михайла Зінченка в Словаччині.

Приматору Дубниці над Вагом було вручено пам'ятну адресу про поховання нашого земляка.

СИМВОЛІЧНЕ ПОХОВАННЯ

В День святої Покрови в Чернігові поруч з Катеринською церквою під знаком "Борцям за волю України"

відбулося закладання гільзи з землею з могили роїщанина, старшини Армії УНР, поручика М.Л. Зінченка.

Відновився зв'язок з героями Української революції 1917–1921 рр. і нашим сьогоденням. Повернулася пам'ять про них, повернулися вони, повернулася наша історія.

Олександр ЛЯШЕВ

Не забутий

13 жовтня 2018 року на кладовищі с. Полуботки був урочисто відкритий пам'ятник воїну Павлу Смирнову, загиблому в російсько-українській війні. Він народився 8 липня 1989 року в селі Полуботки. У 2006 році закінчив Халявинську загальноосвітню школу I–III ступенів. У 2007 році пройшов строкову службу у військах повітряної оборони України. Після повернення додому деякий час працював у рідній Халявинській школі бібліотекарем, де діти його дуже любили, він був їм старшим другом та порадиником. З 2015 року служив старшим солдатом-контрактником разом із своїм молодшим братом Олексієм. Побратими поважали їх за сміливість, патріотизм, за гарний харак-

тер та веселу вдачу. Разом брати пішли боронити Україну на сході, були відряджені до складу 72 бригади ЗСУ.

22 квітня 2017 року під час мінометного обстрілу з боку російсько-терористичних сил селища Верхньоторецьке, що на Донеччині, Павло був тяжко поранений, внаслідок великої втрати крові помер у шпиталі Торецька. З-під обстрілу його виніс на руках рідний брат Олексій.

Указом Президента України № 161/2017 від 13 червня 2017 року Павло Смирнов нагороджений орденом "За мужність" 3 ступеня (помертньо).

У Халявинській школі у серпні 2017 року на його честь була урочисто відкрита меморіальна дошка.

На урочистостях з нагоди відкриття пам'ятника герою АТО активну участь представники ГО "Єдина родина Чернігівщини", за сприяння якої і був встановлений пам'ятник, учні і вчителі Халявинської загальноосвітньої школи, представники Халявинської сільської громади, друзі та товариші по військовій службі Павла Смирнова.

Освячення пам'ятника та поминальну літію за загиблим воїном Павлом Смирновим та всіма загиблими героями України провів військовий капелан, священник Чернігівського кафедрального собору святої Катерини отець Євген Орда. Виступили голова громадської організації "Єдина родина Чернігівщини" Микола Шанський, мама загиблого у 2015 році прикордонника Ігоря Нешка Людмила Житнікова, сільський голова с. Халявин Алла Лісова, представник Чернігівського об'єднаного військомату, командири та товариші по військовій службі Павла Смирнова.

Андрій КУРДАНОВ

Збережена історія

У приміщенні МВЦ на Броварському проспекті відбулись збори Козелецького відділення, на яких було розглянуто три основних питання: підведення підсумків роботи осередку за 2018 рік, обрання делегатів на земляцьку конференцію та проект плану роботи на 2019 рік.

Та одне із важливих питань – презентація книги Катерини Кузьменко-Лісовенко "Затоплена придніпровська цивілізація. Історія. Людські долі".

Ось що сказала про книгу землячка, народжена в 1948 році в селі Старий Глибів Надія Полька (Глей) – член кореспондент НДМН України.

"Я вже мала приємну можливість прочитати книгу, про яку сьогодні іде мова. Враження надзвичайні, зворушливо

до сліз. Я наче повернулася думками у своє дитинство та юність, згадала наше життя в тих Богом благословених місцях живої прекрасної природи, де ми по-справжньому були щасливі. Де наші батьки тяжко працювали, відновлюючи село після війни, і раділи життю. Тепер у свої роки я можу уявити їхній розпач, коли прийшлося розрушити все створене своїми руками і переїжджати на нове місце та починати все спочатку...

У вступній частині цього історично-літературного твору приведено цікавий аналіз архівних документів про планування і виконання робіт із будівництва каскаду водосховищ на Дніпрі. Автор розповіла про переваги і недоліки будівництва ГЕС, які знекровили не тільки Дніпро, а й інші великі річки нашої країни. Показано також загрозу, яку несуть ці споруди території сучасної України. Затоплено величезні території родючих земель, лугів, лісів, які годували людей у всі часи. На місці більшості виселених сіл тепер болота і зарослі чагарників.

А далі показана древня історія поселень придніпров'я і придесення, починаючи з XI століття, що є надзвичайно цікавим як для жителів тієї місцевості, так і для всіх сіверян.

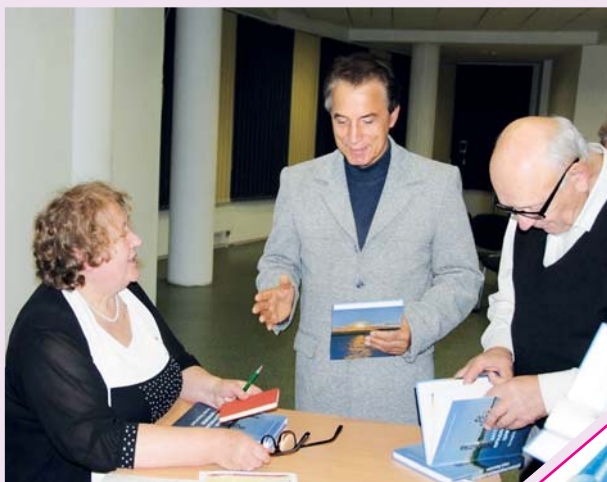
Це дає надію, що сучасні і майбутні покоління будуть знати історію свого краю.

Я бачу велику користь цієї книги в тому, що в ній є спогади свідків тих подій. Навіть коли нас вже не буде, наші нащадки і всі небайдужі люди зможуть прочитати про це і, можливо, донести правду до можновладців, для яких наша історія може стати уроком і пересторогою, якщо вони будуть приймати подібні доленосні для народу рішення.

Низький уклін автору та всім, хто був причетним до створення цієї книги. Бажаю їм здоров'я та натхнення для написання нових душевних творів, таких потрібних людям".

На обговоренні книги були присутні автор книги Катерина Кузьменко-Лісовенко, яка розповіла про складнощі при написанні книги, про свої роздуми та почуття тих земляків, які надали матеріали для книги, Василь Лісовенко, Михайло Гриценко, Ганна Губар, Володимир Гузій, Ольга Божок, Петро Бабич – колишній житель села Сивки, та багато інших, які подякували автору за роботу, яку вона силою своєї любові та доброти зробила для тисяч людей виселених із затоплених місць.

Володимир ЙОВЕНКО

Взагалі-то священникові не гоже бути злим, а тим більше мстивим. І Атюшівський сільський батюшка Євген начебто таким не був, але, як здавалося мирянам, чомусь увівся у свого прихожанина, до того ж, свого однолітка, Івана Клишоногого, – що його першу дочку назвав Гапкою, а наступну Дунькою. Воно неначе й по-православному, але в селі не приживалося.

А коли той спромігся ще й на синочка і намагався задобрити колишнього босоногого друга голошиєю цибатою куркою, той нарешті змилюстивився:

– Вибирай, – каже, – або Дермидон або Прокл, бо саме такі імена надійшли у нашу парафію.

Чи були інші ймення в той день чи ближні за ним, в ті часи люди дізнавались, окрім церкви, хіба що у стареньких пупов'язальниць, а ті чомусь відразу й погодились із пропозицією. Мо', щоб не відлучив або не наклав покаєння.

Іван кинувся до своєї Хіврі за порадою, а вона:

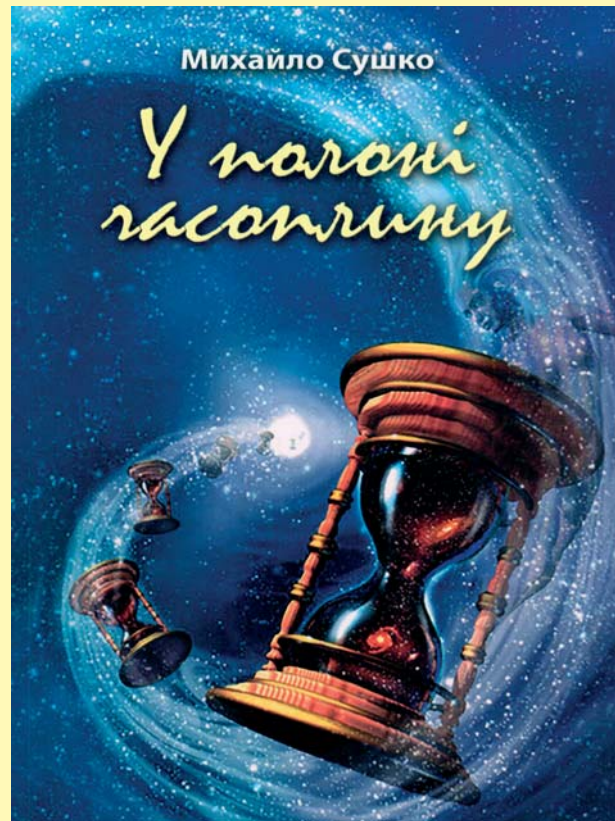
– Ти з ним дудлиш, то з ним і вибирай! Згадала, що і Євген колись на неї зирив. Він до Гапки. А ту, може, ще й Бог зобидив. Така дилда виросла, а букву ер не вимовляє дотепер. Та ще й така вперта, аж сичить:

– Деймидон не хочу, хай буде Пйокл, – змилюстивилась.

А меншенька почула та й собі: "Демийдо не хочу, а малік Пйок – добле. Так і пішло по селу з самого малечку: "Клишоногий Пльок!".

А це побачив його на Миколаївському ярмарку в Коропі може, через п'ятдесят чи й більше років. Начебто він. Плин часу змінює не тільки епохи, формації, навколишній світ, а й тих, хто в ньому мешкає.

Пам'ятаю, у парубоцтві Прокл був такий красень. Стрункий, кучерявий і танцюрист. Вертівся на одній

ОДНОСЕЛЬЦІ

Бувальщина

нозі аж курява здіймалася. Не одна дівка за ним сохла.

А ще згадав, що той до нестями любив сливи. За ними міг навіть у чужий город залізти і м'яко промовляв: "Хочу сливи...ще".

Тепер же його постать скоцюрбило до невпізнання, але я відчув, що той ще бадьориться. У трохи зношеній, але вишиванці, і борода під Шаміля, але вже вицвіла і найжачилась, як у дикого кабана. Зморшки зорали лоба огріхами, неначе по ньому пройшовся той, що вперше взявся за чепіги.

І очі. Вже й не карі зовсім, а якісь попелясто-глиняні. Мо' це й не Пльок зовсім, – засумнівався. І назирцем за ним.

А в того навіть хода змінилася. Одна нога якось тіпається і різко поривається вперед, а друга шир-шир, пльок-пльок. Та хіба це той танцюрист? Точно не він.

Аж ось ярмаркуючий добрався у купінний ряд. А там дим стовпом, кругом шквариться, париться. Жвакають, плямкають, сьорбають.

– Налітай! Млинці з паренухою! Хапай сирники по-коропськи! Медовуха, настояна на кропиві першого укусу! Майже даром узвар із груш-дичок і кришенів з семеринки! Захолод свинячий і ковбаса з дердошкою!

Нарешті мій підопічний протиснувся до намету "Дари садів", і я почув: "А сливи є?". Точно Прокл.

– Як же тебе скособочив час, подумав, а вголос запитую:

– Ще козакуєш, Прокле? А він теж мене розпізнав відразу і наче почув мої думки та й мені: – Та й ти, козарлюго, начебто вже не той і не теє... То, може, ми з тобою трохи той?

Наразі за спиною почувся найгучніший удар барабанного тремоло, і над ярмарком запанувала тиша, неначе в глухому погребі. А затим почувлося, як хриплуватий, але густий і приємний баритон закінчив пісню: "...моє рока, моє багатство". Плин часу. А піп був-таки добреньким.

Михайло СУШКО

ОТЧІЙ ПОРІГ

Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО
Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ

Засновник: товариство
"Чернігівське земляцтво"
в м. Києві

Газета зареєстрована Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 06.XI.2001 р.
Реєстраційне свідоцтво: серія KB №5594
Передплатний індекс 37630

Адреса редакції:
02002, Київ, Броварський проспект, 15,
тел. 206-87-12
Контакти: www.chz.org.ua,
e-mail: otporig@ukr.net

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

В.В. Ткаченко, В.І. Авдеєнко, Л.Н. Горлач (Коваленко), А.Л. Курданов, Т.А. Літошко, П.І. Медвідь, О.Ф. Орехович, Ю.А. Русанов, М.М. Ткач, В.В. Пушкар'єв, В.Є. Устименко, М.І. Халимоненко.

За достовірність фактів, точність імен і прізвищ, географічних та історичних реалій відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відома видання. Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор **Ганна Скрипка**.
Комп'ютерний набір **Ганна Скрипка**.

Верстка, дизайн **Оксана Кисленко**.

Надруковано та зверстано на замовлення товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві у КП "Редакція журналу "Дім, сад, город".
Тираж 1100.